

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик**

М А Т Е Р І А Л И

**XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 23-24 квітня 2026 року)

Одеса -2026

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XIV Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 23-24 квітня 2026 р.) 104 с.

Рецензенти:

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Юшкевич Юлія Сергіївна – кандидат філософських наук, старший викладач кафедри філософії, історії та політології Одеського національного економічного університету

Збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту XXI століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 14 від 28 травня 2026 р.

«Освіта та соціалізація особистості»

23-24 квітня 2026 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Койчева Тетяна Іванівна – в.о першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

основа професійної культури поліцейського : колективна монографія; за заг. ред. Т. Кононенко. Київ : Алерта, 2024. Розд. II. С. 40-67. <https://rep.dnuvs.ukr.education/server/api/core/bitstreams/7396d1d9-3a35-41c5-87ea-01efbbac0ae7/content>

7. Аксьонова В.І., Паласюк М.І. Ненасильницьке спілкування: методи й алгоритми вирішення міжкультурних конфліктів між різними категоріями внутрішньо переміщених осіб, постраждалих внаслідок воєнних подій. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. 2026. №1. С. 4-9.

8. Гегель Г.В.Ф. Наука логіки. Енциклопедія філософських наук. Мала логіка. Київ: Ліра, 2023. 372 с.

9. Петінова О. Б. Філософія науки: навч. посіб. Одеса, 2018. https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/filosofiya_ta_metodologiya_nauky.pdf

10. Скловський І.З., Аксьонова В.І., Урсол О.В. Дух українського націогенезу в контексті змін громадянського суспільства. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. 2022. №2. С.41-46. <https://rep.dnuvs.ukr.education/items/51d7bed7-b15a-4148-b09c-6a2e349d7b62>

11. Aksyonova V., Sklovsky I. Personality as a phenomenon of civilized adoption of European values. Problem space of modern society: communicative and pedagogical interpretations collective monograph. Part I. Warsaw: BMT Erida Sp. Z o.o, 2019. P.126 – 141. <https://cutt.ly/jgMyFuO>

12. Marukhlenko, O., Sidelnykova, L., Mazur, H., Kozachenko, R., Aksonova, V. Evaluation of the Results of Gender Budgeting in the Development of Public Infrastructure and the Social Sphere at the Local Level. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*,6(59),2024.P.567–576. (SCOPUS) <https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.59.2024.4547>

13. Oleksii Shtepa, Svitlana Kovalenko, Olha Koban, Oleksandr Holovko, Vira Aksyonova Socio-philosophical analysis of Ukrainian legal mentality in the context of European integration processes. Instituto de Estudios Políticos y Derecho Público "Dr. Humberto J. La Roche" de la Facultad de Ciencias Jurídicas y Políticas de la Universidad del Zulia Maracaibo, Venezuela Vol.41. N° 76. Enero Marzo 2023. P. 378-399. (WOS). <https://rep.dnuvs.ukr.education/handle/123456789/4151>

14. Chernionkov, Y., & Snisarenko, I., Aksonova, V., Romaniuk, V., Datska, T., (2025) Aquisição da linguagem do soldado moderno para o serviço: insights e potencial. *Revista on Line De Política E Gestão Educacional*, Edição 29(esp2), e025057. (SCOPUS). <https://doi.org/10.22633/rpge.v29iesp2.20660> (2025), v. 29, Especial 2, Entre os escombros: educação em tempos de guerra <https://periodicos.fclar.unesp.br/rpge/article/view/20660>

Атаманюк Зоя Миколаївна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», вул.Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна.

ЕТИЧНА СКЛАДОВА ЕКЗИСТЕНЦІАЛІВ БУТТЯ

Екзистенціалізм, або екзистенціальна філософія, зосереджується на живих і трепетних переживаннях людини, таких як самотність, туга та відчуття власної смертності. Екзистенціалісти вважають, що існує багато хороших порад і розумних ідей. Але що вибрати в найгірший момент? Що говорить твоє серце? Що таке розум? Чому можна довіряти? Мораль хороша лише тоді, коли вона вистраждана. А що, коли вона запозичена, чужорідна? Безглуздя бути моральним і при цьому не знати, що таке страждання... Датський філософ К'єркегор переказує біблійну історію Старого Завіту у своїй книзі «Страх і трепет». Господь хотів випробувати Авраама, голову єврейської родини. Бог наказав принести в жертву не ягня, а його рідного сина. Що робити? З одного боку, це страшні тортури. Вбити власного сина. Як таке можливо? Але наказ Бога. Чи може варто його не виконати? Можливо, було б легше залишитися з сином і ігнорувати Бога? Легко сказати... Подумай, Аврааме, подумай, виріши...

Етика К'єркегора підкреслює, що людина має відповідати цінностям на основі свого унікального досвіду. Мораль вмирає, як тільки виникає гріх. Жаль, винятково особиста емоція, є найвищою моральною напругою.

Екзистенціали буття — це фундаментальні характеристики людського існування, які визначають, як людина переживає свій досвід і взаємодіє зі світом, перетворюючи «існування» на особисту «екзистенцію» (неповторне «Я»). Ці категорії (свобода, час, смерть, самотність, турбота) глибоко впливають на освіченість, перетворюючи процес навчання з накопичення знань на формування цілісної особистості.

Людське буття - єдиний, більш чи менш впорядкований процес, спрямований на реалізацію власного внутрішнього (психічного) і духовного потенціалів. Онтологічно буття людини характеризується: 1) сутнісною спрямованістю; 2) «темпоральністю» - відчуттям того, як відбувається життя, актуальне переживання «тепер», цілісності буття в єдності минулого, сьогодення і майбутнього; 3) «просторовістю» - орієнтованістю відповідно до бажань і уявлень людини про події, речі, умови чи якості; 4) «причинністю» - зумовленістю одних явищ, подій, процесів життя людини іншими явищами, подіями, процесами. Сфера причинності в людській свідомості виявляється у трьох основних принципах - це: а) детермінізм (зумовленість явищ обставинами, подіями, ситуаціями); б) екстернальність (випадковість) та інтенціональність (спрямованість вчинків та дій), якими суб'єкт пояснює власні вчинки, позиції, дії, ставлення; 4) «матеріальністю» - предметністю (створеними предметами, речами, обставинами), конкретним втіленням у певні думки (настанови, узагальнення, погляди тощо).

Різноманітні етичні концепції, що належать до екзистенціалізму як філософської течії, мають спільний аналіз існування особистості у світі. Коли екзистенціалісти аналізують структуру людського буття, вони наголошують на деперсоналізації людини в сучасному світі, втраті свободи та індивідуальності. Вони вважають, що вихід із моральної кризи полягає в здатності особистості подолати своє «несправжнє», «неавтентичне» існування (що є наслідком ставлення до Бога, «нікчемності», смерті) і знайти своє унікальне існування. Відповідно до цього вчення, люди вибирають своє «справжнє» існування з власної волі. Беззастережне визнання безмежної свободи людини вважається необхідною передумовою повернення людини до її справжнього буття.

Представники цього напрямку ігнорують або недооцінюють єдність об'єктивної зумовленості існування людини та її практичної діяльності, вважають, що людина може бути вільною лише у сфері духовних прагнень, протиставляють свободу та необхідність. Це доводить, що кожна людина абсолютно вільна у виборі своїх дій і пошуку себе, ігноруючи соціальні норми та об'єктивні стандарти. Екзистенціалізм не зміг вирішити проблему встановлення гармонійних стосунків між людьми та відповідальності особистості перед суспільством, не зміг знайти шлях до усунення відчуження в сучасному світі. Екзистенціалістська етика загалом пройнята мотивацією розорення, самотності, безглуздості й абсурду життя. Проте вона відіграє роль «іншої» точки зору на особистість, сенс її життя та місце в сучасному світі, що бентежить людину та сприяє формуванню творчого ставлення до дійсності. Хоча вплив екзистенціалізму в останні роки значно послабився, його основні ідеї були сприйняті іншими напрямками сучасної філософії і продовжують впливати на світогляд людей через філософію, літературу та мистецтво донині.

Етична складова екзистенціалів буття є важливою темою сучасної філософії, оскільки вона пов'язана з осмисленням людського існування, свободи вибору та моральної відповідальності. Екзистенціали — це фундаментальні характеристики людського буття, такі як свобода, страх, самотність, відповідальність, сенс життя та смерть. Вони визначають внутрішній світ людини і формують її ставлення до себе, інших людей та суспільства.

Етичний аспект екзистенціалів проявляється у тому, що кожна людина постає перед необхідністю робити моральний вибір і нести відповідальність за власні вчинки. Представники екзистенціалізму наголошували, що людина не може уникнути свободи, а отже — і відповідальності за створення власних життєвих цінностей. Саме через переживання екзистенційних станів особистість усвідомлює значення добра, справедливості, гідності та автентичності.

Таким чином, етика екзистенціалізму базується на ідеї, що існування людини передре її сутності, а тому етичні норми не задані ззовні, а створюються самим індивідом через свободу вибору та повну відповідальність за свої дії. Головним є автентичне (справжнє) існування, мужність бути собою та прийняття абсурдності світі.

Список використаних джерел

таманюк З.М. Соціально-філософський аналіз свободи людини як феномена світосприйняття. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. – 2016. – № 4 (70). – С. 6-12.

ях В. В. Екзистенційна свобода: вибір і відповідальність (Філософська концепція Ж.-П. Сартра). *Філософська і соціологічна думка*. 1995. № 5-6. С. 110–117.

амю А. Міф про Сізіфа / пер. з фр. О. Жупанського. Львів : Видавництво Старого Лева, 2017. 192 с.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

Калаєва Каміла Севастянівна –магістрантка першого року навчання ОНП «Філософія бізнесу та соціокультурних практик» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»

ТЕОРІЯ І СОЦІАЛЬНА ПРАКТИКА LIBERAL ARTS: ЯКІСНА ОСВІТА В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Ринок праці, бізнес та економіка трансформуються. У постіндустріальному світі роль основного драйвера розвитку беруть на себе інновації; але самі по собі, у відриві від інших процесів суспільства, вони нежиттєздатні. Тому технологічні інновації доводиться комбінувати з освітою, культурою, мистецтвом, дизайном та іншими сферами життя людини. Цим і займається освітня система: у всьому світі зростає попит на ліберальну освіту, також відоме як Liberal arts.

Гуманітарна освіта (від лат *liberalis* «вільний» та *arts* «мистецтво чи принципова практика») [1] — це традиційний академічний курс у західній вищій освіті, який охоплює природничі та формальні науки, соціальні науки, мистецтво та гуманітарні науки [2]. У контексті гуманітарних наук термін «мистецтво» розуміється скоріше як набутий навик, ніж конкретно образотворче мистецтво. Гуманітарна освіта може стосуватися навчання за програмою гуманітарної освіти або університетської освіти загалом. Такий курс навчання відрізняється від курсів, які носять переважно професійний, технічний або релігійний характер [3].

Термін «гуманітарні науки» в контексті освітньої програми сходить до античності, але його значення значно змінилося, в основному за рахунок розширення. Сім предметів в античному і середньовічному розумінні стали ділитися на тривіум: риторика, граматику і логіку, і квадривіум: астрономію, арифметику, геометрію і музику. Тому, коли ми говоримо про Liberal arts, то треба розуміти фундаментальні основи Античності.

Система ліберальної освіти базується на різних комбінаціях дисциплін та навичок, які набувають студенти. У ліберальному освіті учень отримує не тільки навички в рамках конкретного обраного напрямку, а й знання з інших сфер і дисциплін.

Програми Liberal arts традиційно включає чотири основні сфери: природничі науки, соціальні науки, мистецтво та гуманітарні науки. Академічні дисципліни в цих напрямках можуть комбінуватися по-різному, це залежить від університетів і конкретної програми. Вони можуть бути більш загальними (наприклад, дозволяють отримати ступінь бакалавра гуманітарних наук), так і більш спеціалізованими (наприклад, бакалавр в галузі соціальних наук). Подібні програми з'являються у університетів усього світу. В основі моделі ліберальної освіти лежить міждисциплінарність. Міждисциплінарність дозволяє учням поєднувати всі необхідні сфери, а також розвивати настільки затребувані

З М І С Т

<i>Борінштейн Євген Русланович</i>	5
РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СФЕРІ ОСВІТИ: МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ СКЛАДОВІ	
<i>Азовський Тимур Ігорович, Петінова Оксана Борисівна</i>	8
ІНФОРМАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК УМОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕМОКРАТІЇ	
<i>Аксьонова Віра Ігорівна</i>	10
ПОЄДНАННЯ НАУКОВОЇ ІННОВАЦІЇ З ВИСОКОЮ ПАТРІОТИЧНОЮ СВІДОМІСТЮ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	
<i>Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	14
ЕТИЧНА СКЛАДОВА ЕКЗИСТЕНЦІАЛІВ БУТТЯ	
<i>Борінштейн Євген Русланович, Калаєва Каміла Севаст'янівна</i>	16
ТЕОРІЯ І СОЦІАЛЬНА ПРАКТИКА LIBERAL ARTS: ЯКІСНА ОСВІТА В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
<i>Борінштейн Євген Русланович, Фільварська Валерія В'ячеславівна</i>	19
ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	
<i>Башавець Наталія Андріївна, Бугайчук Іван Юрійович</i>	23
ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ СУЧАСНИХ УЧНІВ СТАРШИХ ПРОФІЛЬНИХ КЛАСІВ ДО ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
<i>Брайт Галина Яківна, Даниленко Анастасія Володимирівна</i>	26
ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ	
<i>Глушенко Олександр</i>	28
СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ В УМОВАХ АЛГОРИТМІЧНОГО КОНТРОЛЮ: АСИМЕТРІЯ ЦИФРОВОЇ ВИДИМОСТІ В УКРАЇНІ	
<i>Гончарова Ольга</i>	30
ПЛАСТИКА ЛЮДИНО-МІРНОСТІ ЯК МЕТАКОГНІТИВНА ОСНОВА ОСВІТИ В УМОВАХ ФАЗОВОГО ПЕРЕХОДУ ДО МЕТАКЛАСИЧНОЇ РАЦІОНАЛЬНОСТІ	
<i>Гоцуляк Катерина</i>	34
ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ЗМІН	
<i>Добролюбська Юлія Андріївна</i>	36
МУЗЕЙ ЯК АГЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ ІНКЛЮЗІЇ У ПРАЦЯХ Р. САНДЕЛЛА	
<i>Карастан Сергій</i>	38
РОЛЬ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ПОДОЛАННІ ТІНЬОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПРАКТИК У СУСПІЛЬСТВІ	
<i>Коба Олег, Тодоров В'ячеслав</i>	40

Збірник матеріалів

XIV Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

«ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ»

(Одеса, 23-24 квітня 2026 року)

Адреса редакції:

Україна, 65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26, каб. 73 Тел.:
(0482) 732-09-52